

རྒྱལ་གཞུང་གི་གཞུང་ལུགས་ལྟར་ཚོགས་པ།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོའི་ འབྲུག་གི་ཞི་གཞུང་ཚོས་རྒྱགས།

ཚོས་རྒྱགས་དབྱེ་བ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོའི་ ཤེས་རིག་གཞུགས་ལག་གཞི་རིམ་ (རྫོང་ཁའི་བི་ཨེ་ཏ་) མཐར་འཁྲུལ་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ།

དྲི་ཤོག་གཉེས་པ་	རྫོང་ཁ།
སྤྱི་ཚེས་	༠༦/༡༠/༢༠༢༣
སྐྱགས་བསྐྱེམས་	༡༠༠།
དུས་ཡུན་	ཚུ་ཚོད་༠༣།
ལྷག་ཞིའི་དུས་ཡུན་	སྐར་མ་༡༥།

སྤྱིར་བཏང་བཀོད་རྒྱ།

- ༡- ལན་ཤོག་ནང་ རྒྱུད་རའི་རོ་རྟགས་ཨང་ མ་གཏོགས་ མིང་གི་མི་ཚོགས། དེ་འབད་ལྟམ་ལས་ རོ་རྟགས་ཨང་འདི་ལན་ཤོག་ནང་ལུ་ མ་འཛོལ་བར་ གསལ་ཏོག་ཏོ་སླེ་བྱི་དགོ།
- ༢- དྲི་བའི་ལན་ བྱི་ཞི་འགོ་མ་བཅུ་གས་པའི་ཉེ་མར་ སྐར་མ་༡༥ འི་རིང་ལུ་ དྲི་ཤོག་འདི་ནང་བྱིན་ཡོད་པའི་བཀོད་རྒྱ་ཚུ་ ལེགས་ ཤོམ་སླེ་ལྷག་སླེ་ དྲི་ཤོག་གི་ཤོག་གངས་ཚང་མ་ཚང་བལྟ་དགོཔ་དང་ དོགས་པ་ཚུ་བསལ་དགོ། དུས་ཚོད་འདི་ནང་ ལན་བྱི་ཞི་ ཚུ་ ག་ཞི་ཡང་འབད་མི་ཚོགས།
- ༣- དྲི་ཤོག་འདི་ནང་ དྲི་བ་ག་ར་བསྐྱེམས་ཏེ་ བཞི་ཡོད། དྲི་བ་དང་པ་ འབྲི་ཚུ་མ། དྲི་བ་གཉེས་པ་ཡི་གུའི་སྤྱིར་བ། དྲི་བ་གསུམ་ པ་ གོ་བ་ལེན་ནི། དྲི་བ་བཞི་པ་ སྐད་སྐྱར་ཚུ་ཨིན།
- ༤- དྲི་བ་ཚུ་ འབྲུག་ལྷོ་ཕྱོག་ལས་སྤོད་པར་ དྲི་བའི་ཨང་གངས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ལན་ཚུ་ཉིང་སངས་ས་སླེ་བྱི་དགོ།
- ༥- དྲི་བའི་ལན་ག་ར་ལན་ཤོག་ནང་ལུ་ དྲི་བའི་ཨང་དང་ རང་གསེས་ཀྱི་ཨང་གངས་ཚུ་མ་འཛོལ་བར་ ལ་གསལ་སླེ་བྱི་དགོ། དེ་ མེན་པར་ དྲི་བའི་ཨང་དང་ དྲི་བའི་ནང་གསེས་ཀྱི་ཨང་ཚུ་ འཛོལ་ཏེ་བྱི་ནི་དང་། ཡང་ཅིན་ བྱིས་ཏེ་མེད་པ་ཅིན་ དབྱེ་ཞིབ་མི་ འབད་ནི་དང་ སྐྱགས་ཚུ་བྱིན་ནི་མེད།
- ༦- དྲི་ཤོག་དང་ ལན་ཤོག་ཚུ་ གཅིག་ཡང་ལྷལ་མི་ཚོགས་མ་ཚང་ ལན་ཤོག་བྱིན་ཡོད་མི་འདི་ལས་ ཤོག་གུའི་རིགས་གཞན་ག་ཞི་ ཡང་ལག་ལེན་འབབ་མི་ཚོགས།
- ༧- ཚོས་རྒྱགས་ཁང་མིག་ནང་ལས་ འཕྲོ་མ་འབྱོ་བའི་ཉེ་མར་ རྒྱུད་ཀྱི་ལན་ཤོག་འདི་ ཚོས་རྒྱགས་ལྷོ་རྟོག་པ་ལུ་ ཕྱིས་སྤོད་ འབད་དགོ།

འབྲི་བ་དང་པ།

འབྲི་ཚུལ།

སྐྱགས་ ༣༠།

འོག་ལུ་བཀོད་མི་ འབྲི་ཚུལ་གྱི་དོན་ཚན་གཉིས་ལས་ ག་འབད་རུང་གཅིག་གཞན་ཁ་རྒྱབ་སྟེ་ ཚོག་འབྲུ་ ༤༠༠ གི་ནང་འཁོད་བྲིས།
འབྲི་ཚུལ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་མ་དང་ འོག་གི་ཚད་གཞི་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ སྐྱགས་བྲིན་ནི་ཨིན།

- བཟོན་དོན་ལུ་ སྐྱགས་ ༡༥། (ལན་འོས་འབབ་དང་ ཚོག་དོན་བཅུགས་ཐངས་ རྒྱབ་ཁྲུངས་ ལུང་འབྲེན་ཚུ་ལུ་བཟོན་ནི་)
- ཚོག་སྦྱོར་ལུ་ སྐྱགས་ ༡༠། (འོས་འབབ་ལཱ་ན་པའི་ མིང་ཚོག་ལག་ལེན་དང་ སྟན་ཚོག་ ཡིག་སྟེབ་ སྦྱོར་བ་ཚུ་ལུ་བཟོན་ནི་)
- འབྲི་བཀོད་ལུ་ སྐྱགས་ ༥། (ཚོག་མཚམས་དང་ དོན་མཚམས་བཞག་ཐངས་ཚུ་ལུ་བཟོན་ནི་)

ཀ། ང་བཅས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ གཞི་སྐྱུར་ལམ་ལུགས་འདི་གིས་རྒྱལ་ཁབ་གོང་འཕེལ་དང་ཡུན་བརྟན་ཕྱལ་དང་ཕྱག་ལུ་ ཁེ་ཕན་ག་
དེ་སྟེ་ར་འབྲུང་ནི་ཨིན་པས། རྒྱབ་ཁྲུངས་ཚུ་བཅུགས་ཏེ་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུལ་འབད་བྲིས།

ཁ། རང་གི་བཟའ་ཚང་དང་མི་སྟེ་ བྱིམ་ཚང་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་དང་མཐུན་ལམ་ག་ཅི་འབད་ཁག་ཆེ། རྒྱུད་སྐྱལ་འབྲི་ཚུལ་ཅིག་བྲིས།

འབྲི་བ་གཉིས་པ།

ཡིག་སྦྱོར།

སྐྱགས་ ༣༠།

འོག་གི་འབྲི་བ་ ཀ་ ཁ་ ག་ གསུམ་བཀོད་ཡོད་མི་ ག་ར་གི་ལན་ བཀོད་རྒྱ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བྲིས།

ཀ། འོག་ལུ་འབྲི་བ་ ༥ བཀོད་ཡོད་མི་ག་ར་གི་ལན་བྲིས།

སྐྱགས་ ༥x༩= ༡༠།

- ༡། སྟོན་ན་ཞུ་ལྟར་མཛེས་པའི་ཡི་གུ་ག་དེམ་ཅིག་ཡོད་བྲིས།
- ༢། སུམ་རྟགས་ཟེར་བའི་དོན་དག་ག་ཅི་ཨིན་ན་ཁྲུངས་བཀག་ལ།
- ༣། སུམ་རྩ་པའི་སྐབས། ལས་དང་དགོས་ཆེད་རྟེན་གནས་དང་། དེ་ཉིད་ཆེ་སྐབས་ལ་སྦྱ་ཡིན།། ཟེར་མི་འདི་ག་ཅི་སྐབས་ཨིན་ན་བྲིས།
- ༤། ཞི་ལྡན་གྱི་ཕྱད་བཅུགས་ཏེ་ཚུམ་སྦྱོ་ག་གཅིག་རྒྱབ།
- ༥། རྒྱན་སྲུང་གྱི་ཕྱད་ གྲང་ འང་ ཡང་ གསུམ་ལས་ ཕྱད་གྲང་འདི་ རྗེས་འཇུག་ ག་དང་ག་གི་མཐའ་མ་ལུ་ཐོབ་སྟོ་?

ཁ། འོག་གི་འབྲི་བ་རེ་ལུ་ ལན་ ༤ རེ་ཡོད་ས་ལས་ ལན་རེ་མ་འདི་ གཞན་ཁ་རྒྱབ་སྟེ་ ལན་ཤོག་ནང་བྲིས། སྐྱགས་ ༥x༡= ༥།

- ༡། གསལ་བྱེད་སུམ་རྩ་ལས་ཤིན་ཏུ་མོད་ཡི་གུ་གཉིས་པ་འདི་
 - ཀ སྟེ་པ་གསུམ་པའི་བཞི་པ་ཨིན།
 - ཁ སྟེ་པ་གཉིས་པའི་བཞི་པ་ཨིན།
 - ག སྟེ་པ་ལྷ་པའི་བཞི་པ་ཨིན།
 - ང སྟེ་པ་དང་པའི་བཞི་པ་ཨིན།

- ༡༽ རྩོན་འཇུག་ལྟ་བུ་ལོ་འདི་……
- ༧ མིང་གཞིའི་ཕོ་མོ་ཤིན་ཏུ་མོ་ལས་བརྟོན་ལུག།
 - ༨ མིང་གཞིའི་ཕོ་མོ་མ་ནིང་ཤིན་ཏུ་མོ་བརྟོན་ལུག།
 - ༩ མིང་གཞིའི་མོ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ་ལས་བརྟོན་ལུག།
 - ༡༠ དབྱངས་གསལ་སོ་བཞི་ལས་བརྟོན་ལུག།

- ༢༽ ཚོག་སྒྲིལ་གཉིས་ཆ་རང་བྱ་བ་ལུ་འཇུག་པའི་སྒྲིག་བཅས་འདི་……
- ༧ དཀའ་བ་སྤྱད་དེ་གྲུབ་པ་ཐོབ།
 - ༨ དབང་གནང་སྟེ་ཡོན་སྤུལ་དགོས།
 - ༩ རྒྱང་ཉ་ཉམས་ཉེ་དབང་བབས།
 - ༡༠ དུ་བ་མཐོང་སྟེ་མེ་ཡོད་པར་ཤེས།

- ༣༽ དགར་བའི་འབྱུང་ཁུངས་ཟེར་མི་འདི་……
- ༧ རྟའི་ནང་ནས་ཅང་ཤེས་མཚོག་གོ།
 - ༨ དུ་བ་འཇུག་བ་ལས་མེ་ཡོད་པར་ཤེས།
 - ༩ གཡང་ནས་སྤྱད།
 - ༡༠ རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ།

- ༤༽ རྣམ་དབྱེ་དུག་པ་འབྲེལ་སྤྱི་སྐབས་དོ་བོ་བདག་གཅིག་འདི་……
- ༧ གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ཁྱུང་ཁྱུང།
 - ༨ རྩ་ཤིང་ཅན་དན་གྱི་འི་བསྐྱུང།
 - ༩ སྤྱག་དང་གཟིག་གི་པགས་པ།
 - ༡༠ རིན་ཚེན་ཟངས་ཀྱི་མཚོད་ཀོང།

༥༽ འོག་ལུ་འི་བ་ ༥ བཀོད་ཡོད་མི་ག་ར་གི་ལན་བྲིས།

སྒྲིགས་པམ་༥x༡=༥།

- ༡༽ གཞུང་སྐད་ལུ་རྫོང་ཁ་ཟེར་སྐབ་དགོ་པའི་ཁུངས་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁ་སྐད་འབད་ག་གིས་སྲོལ་གཏོད་གནང་ལུག?
- ༢༽ སྐད་ཡིག་གཅི་ལུ་འབད་རུང་ཁྱད་རྣམ་ཅེ་འོང་དོ་བཟུམ་ རྫོང་ཁའི་སྐད་ཡིག་ལུ་ཡང་ཁྱད་རྣམ་ཡོད་ འདི་ཅི་ར་ཨིན་ན?
- ༣༽ རྫོང་ཁའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གཱའི་སྒྲིག་གངས་ཚུ་ག་དེ་སྟེ་འཐོན་མ་ཨིན་ན?
- ༤༽ རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་གི་ཐབས་ལམ་དྲག་ཤོས་གཉིས་ ཁུངས་བཀའ་ཉེ་བྲིས།

༥། བསྐྱུལ་ འབྲུག་སྐད་ རྒྱལ་ལོ་ ཟེར་མི་ བཞི་གི་གོ་དོན་གྱི་སྐད་

དྲི་བ་གསུམ་པ།

གོ་བ་ལེན་ནི།

སྐྱགས་

༩༥།

༡ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ནང་ མིའི་འགྲོ་བ་གནས་ཏེ་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་ལེ་ག་སོང་ཡོད་ལྟགས་ཚོས་འབྲུང་ཚུ་ནང་གསུངས་དོ་བཟུམ་དང་ དེ་ ཡང་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེད་བཅེད་པར་ རྒྱལ་ཁབ་ལུ་མོན་དང་ མི་ལུ་མོན་པ་ཟེར་སྐབ་སྟེ་སྟོན་པའི་ཤུལ་ལས་ བོད་ལུ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ བསྟན་པ་དང་འབྲུང་བྱེད་ཞེན་མ་ལས་ བོད་ཀྱི་སྟོ་ལ་ཐུག་གནས་ནི་དེ་གིས་སྟོ་མོན་ཟེར་སྐབ་སྟོལ་དར་ཏེ་སྟོན་ཅུག།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་འདི་ཁར་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བའི་ཁར་ རང་བཞིན་གྱིས་བསིལ་བྱོད་སྟོམས་པའི་ དུལ་སྟོངས་ འདི་ནི་ ཐུན་གངས་རི་ཆགས། མདའ་རུ་གཙང་པོ་འབབ། བར་ན་ཞིང་ས་བཟང་བ་ཟེར་བཤད་སྟོལ་ཅན་གྱི་ས་གནས་ རྒྱ་གིང་ལོ་ཏྲག་ཐུན་སུམ་ ཚོགས་པ། སའི་མཐིལ་ལུ་རྒྱ་བས་ཀྱི་འབྲུ་སྐྱ་བཅུ་གསུམ། བར་ན་མོན་བས་ཀྱི་འབྲུ་སྐྱ་བཅུ་གསུམ། ཅེ་ལུ་བོད་བས་ ཀྱི་འབྲུ་སྐྱ་བཅུ་ གསུམ་ཚང་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་ རྒྱ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་ལས་ མི་སྐྱ་ལེ་ག་ཅིག་ འབྲུག་ལུ་སྟོན་པའི་གལ་ཁར་རྒྱ་གར་གྱི་ རྒྱལ་པོ་སིན་རྒྱ་རྩ་ཇ་ བོས་བྱར་གྱི་ཐོག་ལས་ བུམ་ཐང་ལུ་བྱོན་ཏེ་བཞུགས་ཞེན་མ་ལས་ཚུར་ རྒྱལ་པོ་དང་འབངས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་འབྲུང་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་བཅིས་ སྟོལ་ཅིག་ཡང་ཚུད་ཅུག།

དེ་ལས་རྒྱལ་པོ་སིན་རྒྱ་རྩ་ཇ་གིས་ བལ་ཡུལ་ལས་ཚུར་སངས་རྒྱལ་གཉིས་པ་ཨོ་རྒྱན་གྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུག་ལུ་འགོ་དང་པ་ གནད་ འདྲན་ཞུམ་བཞིན་དུ་ བོད་བསམ་ལས་མི་འགྲུར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་མ་བཞེངས་པའི་ མི་ལོ་ ༡༢ ཀྱི་གོང་ལུ་ ང་བཅས་ རའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཨོ་རྒྱན་གྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་ ཞབས་བཅགས་གནང་པའི་ཤུལ་ལས་ སྐྱ་དངོས་དང་རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་ ལན་ཐེངས་ལེ་ག་ ཅིག་ ཞབས་བཅགས་གནང་པ་མ་ཚད་ ཚོས་ཚོར་ དམ་ཇས་ཀྱི་གཏེར་ཁས་རི་ལུང་བཀང་གནང་པའི་ཁར་ བདུད་དང་དམ་སྟེ་དེ་ཚུ་ བརྟལ་བའི་མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དེ་འབྲུག་ལུ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་འབྲུང་གནང་ཅུག།

དེ་གི་ཤུལ་ལས་འབྲུག་ཤར་ཕྱོགས་ལ་ཐུག་ལུ་སྟོན་མི་ བོད་རྒྱལ་གྱི་གུམ་བཙན་པོའི་གདུང་བརྒྱུད་དང་ ལྷ་སྐས་གཙང་མ་ལས་ ཉ་མཁར་ རྒྱལ་པོ་ཟེར་མི་དང་ རྒྱལ་པོ་མཐོང་ལེགས་བཙན། ལྷི་བརྟན་དཔལ། གནམ་བསྐྱོས་སྟེ། ལྷང་རི་རྒྱལ། ལྷ་བཟང་དར་ ལ་སོགས་པ་མང་ རབས་ཅིག་བྱོན་ཏེ་ ཤར་ཕྱོགས་ལ་ཐུག་གི་ཡུལ་ལུང་ཚུ་མངའ་དབང་བསྐྱུར་མི་དང་། ས་གནས་ལ་ལུ་ཅིག་ནང་ ལུང་པར་རྒྱལ་པོ་མེད་པ་ ལས་ གཅིག་གིས་གཅིག་འཐབ་ཅོད་མངམ་ཐོན་ཏེ་བདེ་སྦྱིད་མ་ཐོབ་པར་གནམ་གྱི་ལྷ་ལུ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ ལྷ་གི་དངོས་གྲུབ་སྟེ་གནང་ མི་བུམ་ཐང་ལ་ཐུག་ གདུང་ལྷ་དབང་ལ་སོགས་པ་ལྷས་ལུང་བསྟན་ཏེ་ འབྲུངས་མི་དེ་ཚུ་གི་སྐབས་ལས་ ཚུར་ རྒྱལ་པོ་དང་འབངས་ཀྱི་ ལམ་སྟོལ་དར་ཡོད་ལྟགས་ཅིག་ཡང་བཤད་སྟོལ་འདུག།

དེ་ལས་དུས་རབས་༡༢་པ་ལས་ཚུར་སྐམ་ལྷ་པ་དང་གནས་རྟིང་པ། ལུགས་བཟམ་པ། ཀ་ཐོག་པ་ཚུ་གིས་ཚོས་རྒྱན་དར་བ་མ་ཚད་ རྒྱལ་པོ་ ལོ་རས་པ་དང་པ་ཇོ་འབྲུག་སྐྱོམ་ཞིག་པོ། འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་སངས་གོ་དང་རྒྱལ་དབང་ཇེ། ངག་དབང་ཚོས་རྒྱལ་དང་ འབྲུག་པ་ཀུན་ ལེགས་སྐས་བརྒྱུད་ཚུ་གིས་ སྐབ་བརྒྱུད་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ ཀུན་མཁུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ རྒྱལ་པོ་གྲོང་ཆེན་

རབ་འབྱམས་མཚོག་གིས་བྱམ་ཐང་ ཐར་པ་གླིང་ལ་སོགས་པའི་གདན་ས་གླིང་བརྒྱུད་ཚུ་བཅགས་གནང་ནི་དེ་གིས་ འབྲུག་ལུ་སངས་རྒྱལ་
ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེ་ཏོག་ཏོ་སྤེ་སྤེལ་གནང་མ་ཚད་ བསྟན་བཅོས་མང་རབས་ཅིག་ཡང་འབྲུག་ལུ་ བཅུམས་ཏེ་ སྤར་ཡང་སྤྱི་སྤྱི་བ་གཏེར་
སྟོན་པད་མ་གླིང་པ་སྤེ་འབྲུག་ལུ་འབྲོན་ནི་གི་བྱུགས་སྟོན་ཡང་གནང་ཅུག།

སྟོན་གྱི་བྱུགས་སྤེད་སྟོན་ལམ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་འབྲུག་བྱམ་ཐང་ལུ་ཀུན་མཁུན་གྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་མཚོག་གི་ སྤྱི་
སྤྱི་བ་སྤེ་ གཏེར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིག་འཛིན་པད་མ་གླིང་པ་མཚོག་སྤྱི་འཁྲུངས་ཡོད་པ་ཨིན། གཏེར་ཆེན་པད་མ་གླིང་པ་ མཚོག་གིས་
འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་རབས་ཅིག་གཏེར་ལས་བཞེས་ཏེ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་ མཐའ་དབྱུས་ མེད་པའི་ནང་
གསང་ཆེན་སྤྱི་འཁྲུང་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ བོད་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་ལས་ལྷག་པ་སྤེ་སྤེལ་གནང་ནི་དེ་གིས་ སེམས་ལུ་བདེ་སྤྱིད་
རྒྱུན་མ་ཚད་པར་འབྱུང་པའི་ རྒྱ་མཚན་དེ་ཨིན་པས་ཟེར་བྱ་ནི། ཨིན་རུང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལུང་ཕྱོགས་རེ་ནང་ ཆོས་ལུགས་རེ་དར་ཏེ་སྤོད་པ་
མ་གཏོགས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་སྤོད་གཞུང་གཅིག་གིས་ དུག་གཅིག་ཏུ་ དབང་བའི་དུས་སྐབས་ མ་བྱུང་པར་ལུང་ཕྱོགས་རེ་ནང་སྤོད་པོན་
རེ་གིས་དབང་བསྐྱུར་ཏེ་ ལོ་ལེ་ཤ་སོང་པའི་ལུ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལུ་མཐུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆིབས་ཁ་ལྟོ་ལུ་སྟོན་ཞིན་མ་ལས་རྒྱུར་བདེ་
སྤྱིད་ཀྱི་ཉི་མ་གསར་པ་ཤར་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

༡༽ འོག་གི་རྩི་བ་རེ་རེ་ལུ་ ལན་བཞི་རེ་ཡོད་ས་ལས་ ལན་ངོ་མ་འདི་གདམ་ཁ་རྒྱབ་སྤེ་ལན་ཤོག་ནང་བྲིས། ༥X༧=༥།

༡༽ རྒྱ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུ་ལས་ མི་སྣ་ལེ་ཤ་ལྟོད་མི་འདི་.....

- ༡ འབྲུག་ལུ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་བསིལ་བྱོད་ལྷན་ལས་ཨིན།
- ༢ རྒྱལ་ཁབ་ལུ་ལོ་ཏོག་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ལས་ཨིན།
- ༣ ཆོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་སྤེ་བསིལ་བྱོད་སྟོམས་ལས་ཨིན།
- ༤ རྒྱལ་པོ་དང་འབངས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡོད་པ་ལས་ཨིན།

༢༽ ལྷོ་མོན་ཟེར་མིང་བཏགས་དགོཔ་འདི་.....

- ༡ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་མེད་ནི་དེ་གིས།
- ༢ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཁ་བྱུག་ལུ་གནས་ནི་དེ་གིས།
- ༣ འབྲུག་ལྷོ་མོན་ཁ་བཞི་ཟེར་སྤོབ་ནི་དེ་གིས།
- ༤ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་རི་དང་བྱག་ལུ་གནས་ནི་དེ་གིས།

༣༽ འབྲུག་ལུ་བསྟན་བཅོས་ལེ་ཤ་བཅུམས་གནང་མི་འདི་.....

- ༡ གཏེར་ཆེན་པད་མ་གླིང་པ་ཨིན།
- ༢ མཁས་དབང་དགེ་འདུན་རིན་ཨིན།
- ༣ པ་ཇོ་འབྲུག་སྟོམ་ཞིག་པོ་ཨིན།
- ༤ ཀུན་མཁུན་གྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཨིན།

- ༤༽ ཨོ་རྒྱལ་གྱི་རྩ་མཚན་ལོ་ཆེ་གིས་འབྲུག་ལུ་ཁག་ཆེ་ཤོས་འདི་.....
- ༡༽ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ལུག།
 - ༢༽ ཚོས་ལོ་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་གཏེར་བཀའ་སྟེ་འདྲེ་སྲིན་བཏུལ་གནང་ལུག།
 - ༣༽ དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བྱུང་གནང་ལུག།
 - ༤༽ སྤེལ་སྟེ་ཚང་ལུ་བྱོན་གནང་ལུག།

- ༥༽ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་གོང་གི་སྤྲོ་མ་དང་དཔོན་ཚུ་ལས་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་ཤོས།
- ༡༽ ཀུན་མཁྱེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བ་སྟོང་ཆེན་པ་ཨོན་པས།
 - ༢༽ མཐུ་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞབས་དུང་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཨོན།
 - ༣༽ ཨོ་རྒྱལ་གྱི་རྩ་མཚན་ལོ་ཆེ་གིས་ཀྱི་རྩ་མཚན་རྩ་མཚན་ཨོན།
 - ༤༽ གཏེར་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུག་འཛིན་པ་དང་མ་གྲིང་པ་ཨོན།

༦༽ འོག་གི་དྲི་བའི་ལན་ག་ར་བྲིས།

སྐགས་པམལ=༡༠།

- ༡༽ ལུལ་ལུང་ལ་ལུ་ཅིག་ནང་རྒྱལ་པོ་མེད་པར་གནམ་གྱི་ལྷ་ལུ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་བུམ་ཐང་ཁ་ཐུག་གཏུང་ལྷ་དབང་ལ་སོགས་པ་ལྷས་ལུང་བསྟན་ཏེ་འཁྲུངས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲུག་ལྷོད་ཀྱིས་དོས་ལེན་ག་དེ་སྟེ་ཡོད་? བསམ་འཆར་དོན་མཚམས་ ༢ ལྟ་བྲུས།
- ༢༽ རྒྱལ་བ་སྟོང་ཆེན་པོ་འབྲུག་མཚོག་གིས་གནང་ས་གྲིང་བརྒྱུད་ལས་གྲིང་བཞི་གི་མིང་བྲིས།
- ༣༽ ལྷ་ན་གངས་རི་ཆགས། མདའ་རུ་གཙང་པོ་འབབ། བར་ན་ཞིང་ས་བཟང་ཟེར་བའི་ཆོག་གི་གོ་བ་ལེན་ཏེ་ཚོམ་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྲིས།
- ༤༽ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཤར་རུབ་གཉིས་ལུ་བྱོན་པའི་སྤྲོ་མ་དེ་དེ་གི་མཚན་རྣམས་ལུ་ལྟ་དེ་བྲིས།
- ༥༽ དུས་རབས་༡༥ པའི་ཉེ་མ་གསང་ཆེན་སྤྲེལ་ལྷོད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྟོན་དར་རུང་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་སྲིད་གཞུང་གཅིག་གིས་ལུག་གཅིག་ཏུ་དབང་བའི་དུས་སྐབས་མ་བྱུང་མི་འདི་ག་ཅི་སྟེ་ཨོན་ན་? ལུངས་བཀའ་ཏེ་དོན་མཚམས་ ༢ ལྟ་བྲུས།

༧༽ འོག་གི་མིང་ཆོག་ཚུ་ རྣམ་ཐངས་ ལྷག་གི་ཡིག་རྒྱགས་ནང་ལས་འཚོལ་ཏེ་བྲིས།

སྐགས་པམལ=༡༡།

- ༡༽ རོ་གཟུགས། ༢༽ འབྲུག་པ། ༣༽ བཞེས། ༤༽ ལས་འཚོ། ༥༽ རྒྱལ་བ།

༨༽ འོག་གི་མིང་ཆོག་ ༥ གི་ཚོད་ཆོག་བཟོ། གོང་གི་ཡིག་རྒྱགས་ནང་ལས་འདྲ་བཤུས་རྒྱུ་མི་ཚོགས།

སྐགས་པམལ=༡༢།

༡༽ མིང་གཞུང་། ༢༽ ཟབ་ཚོས། ༣༽ མི་སྒྲ། ༤༽ སྐར་ཡང་། ༥༽ མཐུ་ཚེ།

རི་བ་བཞི་པ།

སྐད་སྒྲུབ།

སྐྱུག་སྒྲུབ།

འོག་ལུ་ཨིང་སྐད་ནང་ལུ་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་འདི་ རྫོང་ཁའི་ནང་ལུ་སྐད་སྒྲུབ་འབད་དེ་བྱིས།

Tackling Chorten and Lhakhang vandalism cases

The number of chortens and lhakhangs being vandalized in the country has reached an alarming level, with a total of 319 incidents recorded since 2018. As of July 31, 2023m there have been 32 chorten vandalism offences and four lhakhang vandalism offences recorded. Division IX of Police Wing, Tashigang dealt with the highest number of cases at 47.

In response to the escalating situation, the Department of Culture has been organizing caretaker workshops across the country to raise awareness on the management of cultural heritages. These workshops aim to remind caretakers of their shared responsibilities towards preserving Bhutan’s cultural heritages.

The department of also collaborating closely with the Royal Bhutan Police to enhance the security of chortens and lhakhangs through the use of Artificial Intelligence (AI).

Additionally, they are working closely with the Zhung Dratshang and local communities to protect lhakhangs. Recently, a workshop was jointly organized by the department of Culture, Dzongkhag Administration, and the Zhung Dratshang, which involved Tensum Lopens from across the country.

The Department said that despite these efforts, chortens located in remote areas are particularly vulnerable to vandalism. The department has been actively raising awareness among communities about the need to be vigilant.

བཟུ་ཤིས་བདེ་ལེགས།